

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I Уставни основ

Уставни основ за доношење Закона о примени прописа који уређују заштиту права интелектуалне својине садржан је у члану 72. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, и тачка 11., према којој Република Србија уређује организацију, надлежност и рад републичких органа.

II Разлози за доношење Закона о примени прописа који уређују заштиту права интелектуалне својине

На нивоу државне заједнице Србија и Црна Гора постоје прописи који уређују права интелектуалне својине. Примена ових прописа у надлежности је држава чланица, а у Републици Србији не постоје прописи који овлашћују органе да поступају у случају повреде тих права. Стога је неопходно донети овакав закон којим ће се дати одговарајућа овлашћења државним органима и то да поступају по службеној дужности, када оцене да је дошло до повреде права интелектуалне својине, или на захтев носиоца таквог права, пошто процене да је захтев основан.

Усвајање новог закона ће омогућити: (1) бољи положај носилаца права интелектуалне својине (2) непосредну заштиту тих права од стране извршне власти (3) непосредну примену прописа за заштиту интелектуалне својине и (4) испуњавање обавеза које су предвиђене Акционим планом за предузимање мера за успостављање ефикасног система заштите интелектуалне својине у Србији и Црној Гори.

Узимајући у обзир наведено, предлаже се доношење Закона о примени прописа који уређују заштиту права интелектуалне својине.

III Објашњења основних правних института и појединачних решења

Нацрт садржи четири дела, који обухватају 36 чланова.

Први део садржи основне одредбе

Предмет закона је примена прописа који уређују заштиту права интелектуалне својине (члан 1.). Одредбе се примењују на производњу, промет, употребу и држање робе и на пружање услуга, којима се повређују права интелектуалне својине, а не примењују се на робу која није намењена обављању делатности, односно стављању у промет, ни на личне ствари, односно на предмете који су намењени искључиво за личну употребу, осим ако се ради о више истоветних примерака исте робе, односно предмета (члан 2.), што значи да се закон примењује

на комерцијалне послове, а не и на само поседовање предмета за личне потребе. У члану 3. дате су дефиниције појмова, а у чл. 4. и 5. је прописана забрана производње, држања и промета робе, односно пружања услуга, којим се повређују права интелектуалне својине утврђена законом или међународним уговором, и посебно забрана емитовања и реемитовања радио или телевизијског програма који садржи ауторска дела или предмете сродног права, а без регулисања обавезе плаћања накнаде за коришћење тих права (колективна заштита). У члану 6. су одређени органи надлежни за вршење надзора над применом прописа који уређују заштиту права интелектуалне својине, а то су првенствено инспекторати различитих министарстава, као и Републичка агенција за радио-дифузију.

Други део уређује овлашћења надлежних органа

Део други Нацрта подељен је на три главе. Прва глава се односи на поступање надлежног органа по службеној дужности (чл. 8. до 11.); друга глава на поступање по захтеву носиоца права (чл. 12. до 22.), а трећа на коначно одузимање и уништење робе (чл. 23. до 25.). Надлежни орган врши овлашћења у складу са одредбама овог закона, закона који уређује општи управни поступак и закона који уређује поступање тог органа (члан 7.), што значи да се овим законом дају додатна овлашћења која надлежни органи примењују у оквиру своје редовне активности.

У Глави првој, прописане су мере које надлежни орган предузима по службеној дужности, ако оцени да је повређено право интелектуалне својине, а то су: привремено одузимање робе, односно производа који је предмет или средство повреде права интелектуалне својине и привремена забрана обављања делатности којом се повређује право интелектуалне својине (члан 8.). Орган је дужан да о повреди права интелектуалне својине и о предузетим мерама без одлагања обавести носиоца права, заинтересована лица и, по потреби, други орган надлежан за заштиту права интелектуалне својине (члан 9.); у том обавештењу позива се носилац права да у одређеном року покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да у том року обавести надлежни орган о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд. У члану 10. Нацрта закона предвиђено је и трајање мера, везано за обавештење о одлуци суда, а у члану 11. је прописана обавеза сарадње носиоца права интелектуалне својине са надлежним органом.

У Глави другој прописано је да на захтев носиоца права интелектуалне својине, који се подноси у писаној форми, орган може да предузме меру привременог одузимања робе (члан 12.), а прописани су и модалитети захтева (појединачан, тј. да се односи на једну одређену количину робе, и општи, тј. да се односи на све количине одређене врсте робе у предложеном временском периоду (члан 13.)). Члан 14. уређује обавезну садржину захтева, као и могућу садржину захтева. Предвиђена је такође и обавеза подносиоца захтева да без одлагања обавести надлежни орган о престанку свог права интелектуалне својине, уколико до тога дође током поступања органа по захтеву (члан 15.). Трошкове рада органа, односно поступања по захтеву, сноси подносилац захтева (члан 16.). У члану 17. Нацрта је

прописано да надлежни орган доноси одлуку о поднетом захтеву у писменој форми, у одређеном року, који може бити и краћи уколико околности то налажу, и да ту одлуку доставља подносиоцу захтева, који може изјавити жалбу министарству надлежном за надзор над радом органа који је одлуку донео. Када је захтев усвојен, надлежни орган може да захтева од подносиоца да положи обезбеђење у износу који одговара висини трошкова који могу настати ако поступак буде обустављен због радњи или пропуста подносиоца, односно ако се утврди да у конкретном случају нема повреде права интелектуалне својине, у облику банкарске гаранције или депозита (члан 18.). Члан 19. Нацрта уређује примену мере надлежног органа, а члан 20. прописује обавезу органа да о предузетој мери обавести подносиоца захтева, као и да га позове да у одређеном року покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд, обавести надлежни орган. Трајање мере предузете по захтеву носиоца права прописано је у члану 21., а везано је за обавештење о одлуци суда. Нацрт предвиђа да надлежни орган не одговара за накнаду штете која настане током примене мере у складу са одредбама овог закона, осим за штету која настане услед скривљеног непримереног поступања надлежног органа са таквом робом, а подносилац захтева дужан је да надокнади штету коју трпи лице од кога је роба одузета, због неоснованог задржавања робе до којег је дошло на захтев подносиоца (члан 22.).

Глава трећа уређује услове за коначно одузимање и уништење робе којом се повређују права интелектуалне својине (чл. 23. до 25.).

Трећи део уређује казнене одредбе

Трећи део се дели на две главе, од којих се прва односи на привредне преступе (чл. 26. до 31.), а друга на прекршаје (чл. 32. до 35.). Предвиђене су новчане казне за правна лица, одговорна лица у правним лицима, као и за предузетнике и физичка лица.

Четврти део садржи прелазне и завршне одредбе

Чланом 36. Нацрта је предвиђено да Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Србије.

IV Финансијска средства потребна за спровођење Закона

Посебних трошкова примене нема с обзиром да сви потребни органи и системи постоје и функционишу.